

האולימפיאדה הארצית השנייה בלשון עברית לנוער של החוג ללשון העברית ושל המתמטיקאי הצעיר

תשפ"ג

שאלון שלב א'

כיתות י'-י"ב

האולימפיאדה מתקיימת בחסות חברת פיינל וחברת צ'ק פוינט
ובחסות מרכז קורת.

Check Point®
SOFTWARE TECHNOLOGIES LTD

שאלון שלב א'
לכיתות י"א-י"ב

1. מה המשפט ההגיוני ביותר?

- א. הרופא האזין במסכת לפעימות הלב של הרך הנולד והחליט להכניס אותו למדגרה.
- ב. הרופא האזין בהסכת לפעימות הלב של הרך הנולד והחליט להכניס אותו לחממית.
- ג. הרופא האזין במסכת לפעימות הלב של הרך הנולד והחליט להכניס אותו לחממית.
- ד. הרופא האזין בהסכת לפעימות הלב של הרך הנולד והחליט להכניס אותו למדגרה.

2. איזה משפט מבטא את משמעות הביטוי **אתרע מזלו?**

- א. אביב ניחש נכונה את כל המספרים בלוטו וזכה בפרס הראשון.
- ב. אביב שיחק בתיאטרון במשך שנים, ובעת החליט להתחיל לשחק בסרטי קולנוע.
- ג. אביב עבר להתגורר בארצות הברית בעקבות הזדמנות עסקית שנקרתה בדרכו.
- ד. אביב נקע את רגלו יום לפני מרוץ המרתון שתכנן להשתתף בו.
- ה. אביב דרך על קן צרעות ובאורח פלא לא נעקץ.

3. מה אי אפשר לעשות בשמועה?

- א. להזם
- ב. לפרוץ
- ג. לסתור
- ד. להפריך

ה. להפריח

ו. לאשש

ז. לאשר

4. לפניכם שש מילים. איזו מילה יוצאת דופן?

שימו לב: ההבחנה אינה נוגעת למשמעות המילים.

א. שולחנות

ב. אבנים

ג. חבלים

ד. מקורות

ה. תאנים

ו. דבורים

5. אברהם שלונסקי (1900–1973) היה מן המשוררים החשובים בשירה העברית החדשה, ועסק גם בתרגום. באחד הספרים שתרגם מרוסית הוא נתקל בשמו של משחק ילדים שמוכר גם בימינו, ותרגם אותו כך: "צלבלבים ואפסים".

כיצד מכונה משחק זה כיום? _____

6. איזה משפט יוצא דופן?

א. אין תחתית שהיא לא תגיע.

ב. אלו עליות השערים שרוב המשקיעים אינם שמים לב.

ג. זו תהיה העצרת הראשונה שלא אלק.

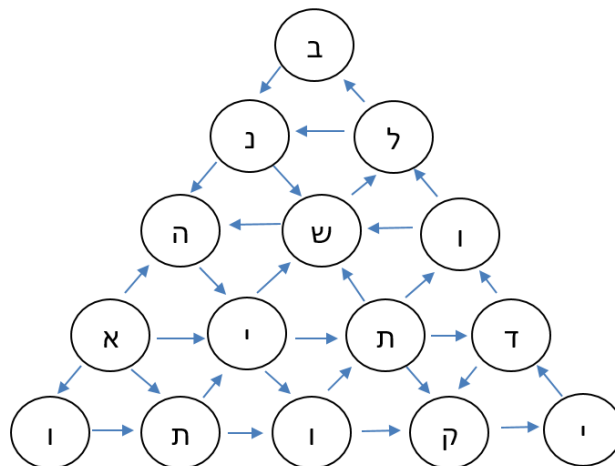
ד. להלן רשימת הספרים שהתלמידים המליצו.

ה. נותר מקום אחד בסדנת אפייה שלא תצטערו שתבואו.

ו. הפלאפל האגדי של הג'ינג'י: הריח והטעם שתתגעגעו כבר אחרי הביס

הראשון.

7. בפירמידה שלפניכם מסתתר ביטוי עברי בן שלוש מילים ו-15 אותיות בסך הכול. אומנם הוא נחבא, אך ברגע שתמצאו את הביטוי, הוא יהיה ברור ובולט מאוד לעיניכם. תוכלו לנוע בין האותיות רק על פי כיווני החיצים. יש להשתמש בכל האותיות בפירמידה – בכל אות פעם אחת בלבד.

מהו הביטוי? _____

8. נתון המשפט: ליזי, אבנר, עומר ושי יצאו לחצר. לפי הנתון במשפט זה, כמה אנשים יצאו לחצר?

א. 3

ב. 4

ג. 2 או 3 או 4

ד. 3 או 4

ה. 2 או 3

9. מאיה החליטה ליצור פעלים בבניין התפעל ממילים שאולות משפות שונות, על פי חוקיות מסוימת. הינה כמה מן הפעלים שיצרה מאיה:

אלפקה ← מתלפק

קרואסון ← מתקסן

אבוקדו ← מתבקד

סומבררו ← מסתמב

כמהין ← מתכמן

זעפרן ← מזדפן

חמסין ← מתמסן

לפי החוקיות שיצרה מאיה, מה תהיה הנטייה בבינוני (=הווה) יחיד של המילה
'אלפחורס'? _____

10. בשפת הסתרים של אגודת החדקלסים נוהגים להחליף שורשים בשורשים אחרים

קבועים, אך שומרים על מבנה המילה. מה הם השורשים שהוחלפו?

- צריך לפטול על הקורסים שנבחר לפני שתיצדף שנת הלימודים.
- היא נפטלת מְצַדפת מעולה בחברה.
- הוא צָדף במילות תודה למפקדו על ההתפטלות במצבו.

תשובה:

השורש **פטל** התחלף עם השורש: _____

השורש **צדף** התחלף עם השורש: _____

11. תרגום השבעים הוא שמו של תרגום המקרא ליוונית. זמן כתיבתו בין המאה

השלישית למאה השנייה לפני הספירה, והוא התרגום הקדום ביותר של המקרא.

תעתיק שמות פרטיים (של אנשים ומקומות) בתרגום השבעים משמש במחקר תיעוד

חשוב להגיית העברית באותה תקופה.

לפניכם שמותיהם של שלושה משבטי ישראל ולצידם התעתיק ליוונית על פי תרגום השבעים. שימו לב, ביוונית יש אותיות גדולות וקטנות (כמו באנגלית): בראש מילה – אות גדולה, באמצע מילה או בסופה – אות קטנה.

Βενιαμιν בנימין

Νεφθαλι נפתלי

Ασηρ אשר

א. לפניכם התעתיק ליוונית של שני שבטים נוספים. מה שמות השבטים בעברית?

_____ Εφραϊμ

_____ Ρουβην

ב. בכל עדות ישראל קוראים בתורה את השם 'יששכר' כשהשי"ן הראשונה נהגית בשווא נח: יִשְׁשָׁכָר (כלומר יִשְׁכָּר). אף על פי כן בקרב הדוברים רווחת ההגייה כשהשי"ן השנייה בשווא נח: יִשְׁשָׁכָר.

על פי מידע זה, איזה מהתעתיקים שלפניכם תומך בקריאה המקובלת בכל עדות ישראל?

Ισασαχαρ (1)

Ισχαρ (2)

Ισσαχαρ (3)

Ισασχαρ (4)

12. איזה כפל לשון מסתתר באיור?
התשובה מורכבת משתי מילים בנות 4 אותיות כל אחת.

תשובה: _____

13. הארמית היא שפה שמית, שפה אחות לשפה העברית. טורז'ו הוא ניב ארמי מודרני, ללא מערכת כתב. זוהי שפתם הדבורה של הקהילה הארמית הנוצרית באזור טור עבדין שבדרום מזרח טורקיה. לפניכם נתונים בשפת טורז'ו בתעתיק לאותיות לטיניות, ומימין התרגום לעברית:

טורז'ו	עברית
i+barto ba+qqeryawote-yo.	הבת בכפרים.
i+qrito rahəqto-yo.	הכפר רחוק.
a+ktowe rahūqe-ne.	הספרים רחוקים.
ba+ktowe	בספרים
barto šaferto	בת יפה
a+bnote bu+bayto-ne.	הבנות בבית.

u+bayto raḥuqo-yo.	הבית רחוק.
a+bnote raḥuqe-ne.	הבנות רחוקות.
u+ktowo šafiro	הספר היפה

לפניכם משפט: החמורים הלבנים בכפר עיוורים.

בהסתמך על הנתונים בטבלה, כיצד ייאמר המשפט בשפת טורז'ו?

1. a+ḥmore a+ḥwore bi+qr̄ite samyo-yo.
2. a+ḥmorin ḥeworin bi+qr̄ito samye-ne.
3. u+ḥmoro ḥeworo ba+qr̄ito samyo-yo.
4. a+ḥmore ḥewore bi+qr̄ito samye-ne.
5. i+ḥmerto i+ḥwerto bi+qr̄ito samye.
6. i+ḥmerto ḥewerto bu+qr̄ito samye-ne.
7. a+ḥmore ḥewore bi+qr̄ito samyo-ne.
8. e+ḥmore ḥewore bi+qr̄ito samye.